

OBSAH

Předmluva	3
Přehled synoptické meteorologie	5
Stratosféra	6
Zemská atmosféra	5
Troposféra	6
Proudění v troposféře	7
Klimatická pásma	7
Vzduchové hmoty	9
Počasí	11
Dohlednost	12
Horizontální dohlednost	13
Šikmá dohlednost	13
Svislá dohlednost	13
Mlha, kouřmo, zákal	13
Teplota a vlhkost	14
Absolutní vlhkost	14
Relativní vlhkost	15
Rozdělení teploty s výškou	15
Stabilní zvrstvení	17
Nestabilní zvrstvení	17
Tlak a vítr	17
Horizontální rozdělení tlaku	17
Vertikální rozdělení tlaku	19
Vitr	19
Změny směru a síly větru	20
Místní úchyly větru	21
Oblačnost a srážky	25
Typy nízkých oblaků	25
Typy středních oblaků	26
Typy vysokých oblaků	27
Oblaky s vertikálním vývojem	28
Kondensace v přízemní vrstvě (mlhy)	29
Konvekční oblaky	33
Zářivá energie slunce	34
Překážkové oblaky	36
Srážky	38
Námraza	40
Intensita námrazy	40
Typy námrazy	41
Působení námrazy	42
Turbulence	43
Synoptické mapy	44
Přízemní mapa	45
Depeše SYNOP	45
Požorování počasí	46
Organisace povětrnostní služby	46
Rozbor povětrnostní mapy	53
Výšková mapa	54
Aerologická měření	54
Rozbor výškové mapy	55
Hlavní synoptické útvary	57

Cyklona	57
Teplá fronta	59
Studená fronta	59
Přechod studené fronty	59
Oblačnost studené fronty	61
Denní proměny studené fronty	64
Cyklonální úsek studené fronty	65
Počasí zadní strany	66
Okludovaná fronta	66
Severní strana cyklony	66
Anticyklona	68
Proudění v anticykloně	68
Letní anticyklona	69
Zimní anticyklona	70
Předpověď počasí	70
Úkoly předpovědi	71
Celková povětrnostní situace	72
Hlavní povětrnostní situace	73
Západní situace	74
Severní situace	74
Východní situace	75
Jižní situace	75
Zvláštní povětrnostní situace	76
Situace Vb	76
Retrográdní cyklona	77
Brázda nižšího tlaku	77
Hřeben vysokého tlaku	78
Termická turbulence	81
Pojem termické turbulence	81
Některé termodynamické pojmy	81
Teplotní gradient	81
Stavová křivka	83
Suchá adiabata	83
Vlhkost vzduchu	84
Vlhká adiabata	84
Termodynamické diagramy	85
Přehled theoretických řešení	85
Částicová teorie	85
Kriteria stability	86
Absolutní stabilita	86
Podmíněná instabilita	86
Absolutní instabilita	89
Zrychlení a rychlost vystupující částice	91
Vrstvová teorie	91
Význam pro praktické používání	93
Hlavní typy konvekční oblačnosti	94
Kumuly pěkného počasí	94
Věžovitý kumul	99
Bouřkový oblak	100
Orografické vlivy na vývoj konvekce	102
Labilisace vzduchové hmoty nad horským masivem	102
Konvekce po západu slunce	102
Výšková konvekce	104
Zvláštní tvary konvekce	104
Řady kumulů	104
Konvekční pásmo za studenou frontou	105
Oblačný systém zadní strany	105

Denní chod oblačnosti	106
Synoptické podmínky	108
Příznaky konce	109
Některé typické situace	109
Západní přeletová situace	109
Severní přeletová situace	112
Východní přeletová situace	112
Anticyklonální přeletová situace	114
Rozhlasová zpráva plachtařům	114
Mechanická turbulence	119
Pojem mechanické turbulence	119
Některé pojmy mechaniky proudění	119
Vlny na hladině	119
Mohutnost proudící vrstvy	121
Drsnost povrchu	122
Turbulentní vrstva	123
Výška a struktura turbulentní vrstvy	124
Projevy struktury vzdušného proudu	127
Přehled theoretických řešení	127
Inverzní hladiny	129
Lyrova teorie	130
Queneyova teorie	131
Quasistacionární systém vírů	132
Vertikální dosah systémů vírů	132
Minimální výška proudící vrstvy	133
Typy proudění v nelabilní atmosféře	136
Nevírové proudění	136
Vírové proudění	137
Vlnové proudění	138
Působení systémů vírů	139
Rotorové proudění	140
Chaotické proudění	141
Obtékání kuželové překážky	142
Zkušenosti plachtařů	142
Prostor za kuželovou překážkou	142
Deformace základního proudění	143
Vertikální složky větru	145
Vlny na inverzní hladině	145
Postupující inverzní vlny	145
Stacionární inverzní vlny	147
Praktická pozorování	148
Hřeben Ještědu	149
Krkonose — sever	155
Krkonose — jih	160
Krušné hory	165
Točná	165
Skandinávské hory	170
Alpy	173
inverzní vlny nad překážkou	174
Synoptické mapy (tab. I—XI)	176
Seznam literatury	187
Rejstřík	188